

Uitvoeringsprogramma 2021/2022

Gemeentelijk onderwijskansenbeleid 'Gelijke kansen voor ieder kind'

Versie: 10 november 2020

Inleiding

Op donderdag 20 juni 2019 heeft de gemeenteraad ingestemd met het onderwijskansenbeleid "Gelijke kansen voor ieder kind". Hiermee hebben we onze visie op het bevorderen van de onderwijskansen voor de periode 2019-2023 op hoofdlijnen bepaald.

Onze visie

Om alle kinderen in Zwartewaterland veilig, gelukkig en gezond op te laten groeien bieden we hen optimale ontwikkelingskansen. Sociale, economische of culturele omstandigheden mogen hierbij geen belemmering vormen. Het onderwijskansenbeleid is dienstbaar aan en is waar mogelijk geïntegreerd in het bredere preventiebeleid en in de zorgstructuur rondom de jeugd van Zwartewaterland.

Vroegsignalering en preventie staan centraal. Ook bevorderen we de integratie van kinderen en hun ouders in de kinderopvang, op de basisscholen en daarmee binnen de Zwartewaterlandse samenleving. We bieden goede basisvoorzieningen voor alle kinderen en extra ondersteuning indien nodig.

De zes pijlers

Zes pijlers vormen het fundament van het beleid. Namelijk:

- Voorkomen van onderwijs- en ontwikkelingsachterstand bij jonge kinderen
- Verbinding onderwijs en jeugdhulp
- Bevordering integratie van anderstalige kinderen en hun ouders
- Stimuleren van de taalontwikkeling
- Stimuleren van sociaal emotionele en motorische ontwikkeling van kinderen
- Ondersteuning bij opvoeden en opgroeien

Inhoud van het uitvoeringsprogramma

In dit uitvoeringsprogramma wordt het beleid concreter gemaakt voor de periode 2021/2022. We vertalen hierbij de visie naar de praktijk. Per pijler wordt aangegeven welke activiteiten we gaan uitvoeren, wanneer we dit gaan doen, wie bij de uitvoering betrokken zijn en wat dit gaat kosten. Voor zover mogelijk zijn concrete en meetbare doelen opgenomen.

Doorontwikkeling uitvoeringsprogramma

Dit uitvoeringsprogramma is nadrukkelijk een doorontwikkeling van het eerste uitvoeringsprogramma voor de jaren 2019 en 2020. In grote lijnen worden de activiteiten uit dat programma voortgezet. Bij de opstelling van het programma hebben we ons gebaseerd op de ervaringen in de eerste periode. De evaluatie van het uitvoeringsprogramma 2019/2020 maakt dan ook als bijlage deel uit van dit document. Waar nodig worden in dit nieuwe programma op basis van deze ervaringen andere accenten gelegd, worden doelen bijgesteld of worden er nieuwe activiteiten ontwikkeld. Ook zijn sommige activiteiten uit het eerste programma inmiddels afgerond. Daarnaast hebben we meer zicht gekregen op de planning en financiën van de verschillende activiteiten. Enkele geplande activiteiten zijn in de eerste periode nog niet uitgevoerd en zijn doorgeschoven naar dit nieuwe uitvoeringsprogramma.

Samen met partners

Net als de visie is ook het uitvoeringsprogramma samen met onze partners ontwikkeld. We hebben hierbij weer gebruik gemaakt van de aan het begin van het traject samengestelde werkgroep. Hierin zijn scholen, voorschoolse voorzieningen, de jeugdgezondheidszorg en de gemeente vertegenwoordigd. Daarnaast is per pijler een beroep gedaan op aanvullende expertise of is een aparte werkgroep gevormd op themaniveau.

Monitoring en evaluatie

We voeren aan de hand van de (tussentijdse) resultaten jaarlijks tijdens het OOGO/LEA met onderwijs en voorschoolse aanbieders het gesprek over de voortgang van het onderwijskansenbeleid. Op basis hiervan kunnen dan bij de opstelling van het uitvoeringsprogramma voor een volgende periode zaken worden bijgesteld of andere accenten worden gelegd. Daarom is ook de evaluatie van de eerste uitvoeringsperiode als bijlage toegevoegd aan dit uitvoeringsprogramma. De evaluatie en het uitvoeringsprogramma zijn op 28 oktober 2020 tijdens het oogo-lea besproken met schoolbesturen en aanbieders van voorschoolse voorzieningen. Alle deelnemers aan dit overleg konden instemmen met het uitvoeringsprogramma zoals het u nu wordt voorgelegd.

Corona

Wel vinden de deelnemers aan het oogo-lea het belangrijk om een kanttekening te plaatsen bij de in dit uitvoeringsprogramma geplande activiteiten. We bevinden ons momenteel in bijzondere tijden waarin het Corona-virus en de bijbehorende maatregelen grote impact hebben op ons persoonlijk en professionele leven. Dat geldt ook zeker voor het onderwijs, de kinderopvang en de jeugdgezondheidszorg. Dat maakt dat men zich nu vooral focust op de kerntaken. Daarom moet men helaas een slag om de arm houden wat betreft de optimale participatie van hun medewerkers aan de in dit programma opgenomen activiteiten. Ook kan het nodig zijn om activiteiten vanwege de Corona-maatregelen op een andere manier in te vullen als oorspronkelijk beoogd.

Pijler 1: Het voorkomen van onderwijs- en ontwikkelingsachterstand bij jonge kinderen

Het belangrijkste instrument om onderwijs- en ontwikkelingsachterstand bij jongere kinderen te voorkomen is voor- en vroegschoolse educatie (VVE). Voor- en vroegschoolse educatie bestaat uit speciaal voor jonge kinderen ontwikkelde programma's welke tot doel hebben de kansen op een goede schoolloopbaan te bevorderen. Deze programma's worden in Zwartewaterland aangeboden via alle peuterspeelgroepen. Al deze groepen werken met gemengde groepen waarin kinderen met en zonder VVE indicatie samen spelen. Op deze manier profiteert ieder kind van dit aanbod. In de komende periode willen we dit aanbod nog verder versterken.

Dit doen we door realisatie van de volgende speerpunten:

1. Verbreding van de doelgroep definitie
2. Aanbod gratis derde dagdeel voor alle kinderen
3. Passende subsidieregeling
4. Stimuleren doorgaande leerlijn

In onderstaande tabellen is aangegeven hoe we dit gaan realiseren.

Speerpunt 1: Verbreding van de doelgroep definitie

Activiteit	Betrokkenen	Planning realisatie	Kosten 2021	Kosten 2022	Doelstelling	Meetbaar resultaat (2022)
We gaan het gebruik van de PSG/KDV meer stimuleren door o.a. voorlichting te geven aan ouders die er nu geen gebruik maken.	GGD	Continu	-	-	• Kinderen met een verhoogd risico op een onderwijs- en ontwikkelingsachterstand krijgen de benodigde extra ondersteuning • Meer kinderen maken gebruik van de PSG.	Het deelnamepercentage van kinderen in van 2,5 tot 4 jaar aan voorschoolse voorzieningen (kinderopvang/psg) is minimaal 85%.
Betrokken professionals (waaronder zorgcoaches en pedagogisch medewerkers) worden geïnformeerd over	Centrale Toegang Aanbieders vve	Continu	-	-	Betrokken professionals (waaronder zorgcoaches en pedagogisch medewerkers) zorgen voor	Betrokken professionals (waaronder zorgcoaches en pedagogisch medewerkers)

de verruimde doelgroep, het VVE aanbod en de wijze van aanmelden.					een goede toeleiding van de doelgroep naar het VVE aanbod.	zijn op de hoogte van de route naar het aanbod.

Speerpunt 2: Aanbod gratis derde dagdeel voor alle kinderen

Activiteit	Betrokkenen	Planning realisatie	Kosten 2021	Kosten 2022	Doelstelling	Meetbaar resultaat (2022)
Ouders van kinderen die gebruik maken van de PSG hebben de mogelijkheid kosteloos een derde dagdeel af te nemen.	Aanbieders VVE	Continu	€ 190.000 (op basis van 165 kinderen)	€ 195.000	Kinderen starten goed voorbereid op de basisschool, doordat ze optimaal profiteren van het aangeboden VVE programma door het aanbieden van extra uren.	75% van de ouders maakt gebruik van het derde dagdeel.
Aan vve-geïndiceerde kinderen wordt 16 uur vve per week aangeboden.	Aanbieders VVE	Continu	€ 71.000 (op basis van 40 kinderen)	€ 71.000 (op basis van 40 kinderen)	We voldoen aan de wettelijke verplichting geïndiceerde kinderen aan te bieden.	50% van de geïndiceerde kinderen maakt gebruik van het VVE aanbod van 16 uur per week. Dit is 5,5 uur extra t.o.v. het regulier aanbod (deze uren zijn kosteloos voor de ouders).

Speerpunt 3: Passende subsidieregeling

Activiteit	Betrokkenen	Planning realisatie	Kosten 2021	Kosten 2022	Doelstelling	Meetbaar resultaat (2022)
Het VVE programma wordt op alle PSG uitgevoerd. De aanbieders ontvangen hiervoor subsidie. De hoogte van de subsidie is afhankelijk van het aantal groepen. Voor separate PSG is er een toeslag t.o.v. PSG in kindercentra.	Aanbieders vve	Continu	€ 70.000	€ 75.000	Met behulp van de subsidie zijn aanbieders in staat alle kinderen op de PSG een landelijk erkend VVE programma aan te bieden met de daarbij behorende extra faciliteiten en kwaliteitseisen.	Alle 14 PSG groepen bieden een landelijk erkend VVE programma aan.

Speerpunt 4: Stimuleren doorgaande leerlijn

Activiteit	Betrokkenen	Planning realisatie	Kosten 2021	Kosten 2022	Doelstelling	Meetbaar resultaat (2022)
JGZ registreert en volgt alle VVE-geïndiceerde kinderen.	GGD	Continu	-	-	De VVE geïndiceerde kinderen zijn in beeld, worden gevolgd en krijgen waar nodig de passende ondersteuning.	Kinderen ontwikkelen zich positief in de tijd dat ze gebruik maken van het VVE aanbod.
We volgen de marktontwikkelingen ten aanzien van een voor onze situatie adequaat digitaal leerlingvolgsysteem.	Aanbieders VVE JGZ Onderwijs	Continu	-	€ 15.000,-	De doorlopende leerlijn van voorschools naar school is gewaarborgd.	

Pijler 2: Verbinding onderwijs en jeugdhulp

In de afgelopen jaren is er hard gewerkt aan het goed opbouwen van zowel het Passend Onderwijs als van de jeugdhulp onder de verantwoordelijkheid van de gemeente. Het is nu het moment om te kijken naar het gezamenlijke belang van het kind. Hierbij denken we buiten de kaders van onze eigen organisatie en proberen we zonder schotten te werken. Het betreft hier een complexe materie waar verschillende disciplines een rol spelen.

In onderstaande tabel is aangegeven hoe we dit gaan realiseren.

Activiteit	Betrokkenen	Planning realisatie	Kosten 2021	Kosten 2022	Doelstelling	Meetbaar resultaat (2022)
We geven uitvoering aan de afspraken die zijn vastgelegd in de ambitieovereenkomst 'Samen voor optimale ontwikkeling van onze kinderen', zoals we die op 26 februari 2020 hebben ondertekend.	Meer dan 15 organisaties vanuit onderwijs, jeugdhulp en de gemeente	Het traject is verdeeld in vier fasen.	€ 30.000,-	€ 30.000,-	- Zorgvraag van jongere wordt in een vroeg stadium herkend en op de juiste wijze opgepakt. - School, ouders en zorg voelen zich gezamenlijk verantwoordelijk voor het veilig en gezond opgroeien van onze jongeren. - Alle scholen hanteren een eenduidige werkwijze t.a.v. toeleiding naar zorg.	De deelnemende organisatie zien de voordelen van de geïntensiveerde samenwerking. Kinderen ontvangen eerder de passende ondersteuning. Hulptrajecten zijn korter en minder zwaar dan in 2020.
Er worden pilots uitgevoerd m.b.t. verbreding van de zorgteams.	Onderwijs, jeugdhulp, gemeente	Schooljaar 2020/2021	€ 15.000,-	€ 15.000,-	De pilots moeten duidelijk maken of verbreding van de zorgteams door de betrokkenen als zinvol wordt ervaren en welke verbreding in de praktijk het meeste effect oplevert.	In iedere kern is er een pilot uitgevoerd.

We organiseren een thema-avond over het thema hoogbegaafdheid voor ouders en professionals.	Onderwijs, expertisecentrum hoogbegaafdheid	Jaarlijks	€ 500,-	€ 500,-	Scholen hebben de juiste expertise als het gaat om passende begeleiding bij hoogbegaafde kinderen.	

Pijler 3: Bevordering integratie van anderstalige kinderen en hun ouders

Een aantal scholen en voorschoolse voorzieningen in Zwartewaterland heeft te maken met een (grote) groep leerlingen waarvan Nederlands niet de eerste taal is. Dit noemen we NT2-leerlingen. Het gaat hierbij om kinderen van vluchtelingen en statushouders, maar ook om kinderen van bijvoorbeeld arbeidsmigranten. Het is belangrijk dat deze kinderen zich zo snel mogelijk de Nederlandse taal eigen maken.

Scholen en voorschoolse voorzieningen kunnen hiermee een belangrijke rol spelen bij de integratie van deze kinderen en hun ouders in de Zwartewaterlandse samenleving. Deze voorzieningen vormen immers een natuurlijk ontmoetingspunt. Uit oogpunt van integratie heeft het dan ook onze voorkeur dat de kinderen in de eigen woonomgeving naar school kunnen gaan. Het gaat hierbij niet alleen om taalontwikkeling, maar ook over de bredere ontwikkeling van het kind.

In onderstaande tabel is aangegeven hoe we dit gaan realiseren.

Activiteit	Betrokkenen	Planning realisatie	Kosten 2021	Kosten 2022	Doelstelling	Meetbaar resultaat (2022)
Op scholen en voorschoolse voorzieningen wordt extra ondersteuning geboden aan nt2-kinderen door een taalcoach.	Basisonderwijs, voorschoolse voorzieningen, Agnieten College	2021	€ 30.000,-	€ 30.000,-	Door intensieve ondersteuning van de kinderen wordt de taalverwerving en taalontwikkeling gestimuleerd.	Ca. 50 kinderen krijgen extra ondersteuning
Op basis van de uitkomsten van het gezamenlijke nt2-project met de gemeente Steenwijkerland bieden we adequate ondersteuning aan nt2-leerlingen in de verschillende leeftijdsfasen.	Projectleider Nicole Fanchamps, gemeente Steenwijkerland, onderwijs, voorschools	Het project loopt in de periode 2019 tot 2022. In schooljaar 2020/2021 gaan we experimenteren met verschillende taalmethoden.	€ 5.000	€ 5.000,-	- Dmv passend onderwijs + de juiste ondersteuning zorgen we ervoor dat anderstalige kinderen zonder achterstand van school gaan. - Wanneer een anderstalig kind in onze gemeente komt	- Alle basisscholen met >20 NT2 leerlingen werken met een eenduidige, passende methode gericht op NT2 onderwijs. - Er is inzet van een taalcoach die deze kinderen ondersteund.

					wonen is de ondersteuning- en onderwijsbehoefte goed in beeld voor zowel het kind als de professional en ouders. - Er is een beschikbaar ondersteunings- en onderwijsaanbod dat aansluit op de fase en leeftijd waarin het anderstalige kind van 0-18 bevindt.	
We onderzoeken hoe de taalontwikkelingstrajecten op school bij kan dragen aan de versterking van de samenwerking tussen betrokken professionals en ouders.	Taalpunt, scholen, klankbordgroep laaggeletterdheid	Continu	-	-	De samenwerking tussen betrokken professionals en ouders is versterkt.	
Gezinnen (met een migratieachtergrond) zijn goed geïntegreerd in de Zwartewaterlandse samenleving.	Vluchtelingenwerk, gemeente, etc.		-	-	Anderstalige kinderen en hun ouders zijn op de hoogte van activiteiten die plaatsvinden.	

Pijler 4: Stimuleren van de taalontwikkeling

Het stimuleren van de taalontwikkeling van kinderen vinden we uitermate belangrijk. Dit doen we via verschillende projecten, die we zowel op school, voorschools als thuis in de gezinnen gaan uitvoeren. Naast het ontwikkelen van de taal worden binnen dit onderwerp thema's rondom het opvoeden en opgroeien meegenomen.

In onderstaande tabel is aangegeven hoe we dit gaan realiseren.

Activiteit	Betrokkenen	Planning realisatie	Kosten 2021	Kosten 2022	Doelstelling	Meetbaar resultaat (2022)
Via het intensieve programma De Voorleesexpress wordt binnen gezinnen de taalontwikkeling gestimuleerd. Gezinnen worden gedurende het traject 20x thuis door een vrijwilliger bezocht.	Bibliotheek, GGD	Continu	€ 1.500,-	€ 1.500,-	De taalontwikkeling binnen de gezinnen wordt gestimuleerd.	20 gezinnen nemen deel aan het project. Er is geen wachtlijst meer.
Via het taalontwikkelingsproject Boek en Gezin koppelen we het stimuleren van het (voor)lezen aan groepsbijeenkomsten voor ouders over opvoeden en opgroeien. Tijdens deze bijeenkomsten wordt steeds een belangrijk thema onder de aandacht gebracht. Ouders gaan hier gezamenlijk mee aan de slag. Er zijn in totaal 6 groepsbijeenkomsten. Er zit steeds een half jaar tussen de bijeenkomsten. De eerste	GGD, bibliotheek	Continu	€ 15.000,-	€ 15.000,-	- Stimuleren van de taalontwikkeling bij kinderen. - Ouders informeren over hoe je het beste kunt voorlezen met je kind. - Ouders meenemen in het proces van een opgroeiend kind en per fase (extra) handvaten meegeven.	- In alle 3 kernen hebben 2 groepsbijeenkomsten van circa 15 ouders plaatsgevonden. Hierbij hebben we een bereik van 60% van de ouders met een eerste kind. - Ouders beoordelen de themabijeenkomsten met minimaal een 7 - Binnen 60% van de gezinnen met kinderen in deze leeftijdscategorie wordt op een vast dagelijks moment voorgelezen.

bijeenkomst is op het moment dat het kind 6 maanden oud is, de laatste op 3 jarige leeftijd.						
Het interventieprogramma Bouw in groep 2 t/m 4 van de basisscholen wordt gecontinueerd.	Basisscholen	Continu	€ 10.000,-	€ 10.000,-	Door middel van een preventieve aanpak problemen met leesachterstanden, laaggeletterdheid en dyslexie effectief terugdringen.	- Het programma wordt op alle 16 basisscholen in de groepen 2 t/m 4 aangeboden. - Het aantal verwijzingen naar behandeling dyslexie is procentueel afgenomen t.o.v. 2017.
We onderzoeken of er behoefte is aan een scholingsaanbod om de taalstimulering zowel binnen de peutergroep als binnen de onderbouw op school een extra impuls te geven.	Voorschoolse voorzieningen Basisscholen	2021			Er is sprake van een doorgaande leerlijn op het gebied van taalstimulering van het voorschoolse naar de basisschool	N.a.v. de uitkomsten van het onderzoek wordt een aanbod gecreëerd om de taalstimulering een extra impuls te geven.

Pijler 5: Stimuleren sociaal-emotionele en motorische ontwikkeling van kinderen

In het onderwijskansenbeleid is er behalve voor de taalontwikkeling van kinderen ook nadrukkelijk aandacht voor de sociaal-emotionele en motorische ontwikkeling van kinderen. Op dit gebied worden op dit moment al diverse activiteiten georganiseerd en zijn er diverse projecten opgestart. Deze worden gecontinueerd. Aanvullend worden nieuwe activiteiten ontplooid.

In onderstaande tabel is aangegeven hoe we dit gaan realiseren.

Activiteit	Betrokkenen	Planning realisatie	Kosten 2021	Kosten 2022	Doelstelling	Meetbaar resultaat (2022)
We continueren bestaande projecten als weerbaarheid op school, sova-training en schoolmaatschappelijk werk.	Gemeente, scholen, voorschools, AMW De Kern	Continu	€ 30.000,- Het resterende bedrag van € 70.000 wordt bekostigd uit het jeugdhulp budget.	€ 30.000,- Het resterende bedrag van € 70.000 wordt bekostigd uit het jeugdhulp budget.	Deze projecten leveren een bijdrage in het kader van het 'speerpunt "Lekker in je vel' uit de preventienota jeugd.	- Alle scholen bieden een weerbaarheidstraining aan. - In alle kernen wordt een sova-training aangeboden - Er is 16 uur per week aan schoolmaatschappelijk werk beschikbaar voor Zwartewaterland.
Het KIES aanbod op de basisscholen wordt gecontinueerd en uitgebreid met een aanbod op het VO Agnieten College.	2 KIES coaches	Continu	€ 7.500,-	€ 7.500,-	Kinderen, waarvan ouders zijn gescheiden, een onafhankelijke plek te bieden waar ze, niet gehinderd door loyaliteit, hun verhaal kunnen doen.	In alle kernen wordt een KIES-training aangeboden.
We geven uitvoering aan het JOGG programma.	Buurtsportcoaches, scholen, voorschools, verenigingen, etc.	Continu	€ 10.000	€ 10.000	Levert een bijdrage aan speerpunt "Lekker in je vel' uit preventienota jeugd en speerpunt 1 uit het lokaal gezondheidsbeleid.	Doelstelling van JOGG worden in 2025 gemeten a.d.h.v. de GGD cijfers. Meetbare resultaten 2022 is dus niet van toepassing.

Ons preventieve aanbod wordt blijvend onder de aandacht gebracht bij inwoners en professionals.	Gemeente Netwerkpartners	Continu	-	-	Onze inwoners en netwerkpartners zijn op de hoogte van het preventief aanbod binnen onze gemeente.	- Er is een adequate en actuele sociale kaart van Zwartewaterland. - In de spread van het sociaal domein in De Stadskoerier is regelmatig aandacht voor het preventieve aanbod jeugd. - Ons preventief aanbod is terug te vinden op de gemeentelijke website. - We informeren scholen en voorschoolse voorzieningen actief over het aanbod.

Pijler 6: Ondersteuning bij opvoeden en opgroeien

De schoolloopbaan van een kind kan niet los worden gezien van het opvoeden en opgroeien van een kind. Om deze reden verbinden we het onderwijskansenbeleid nadrukkelijk met het preventiebeleid jeugd. Samen bouwen we aan een sterke basis om zoveel mogelijk jeugdigen gezond, veilig en kansrijk te laten opgroeien, gewoon in hun eigen omgeving. We investeren in ouders, in een positieve opvoeding, succesvolle schoolloopbaan en in een brede ontwikkeling van jeugdigen. Het gaat hierbij om het versterken van beschermende factoren en het verminderen van risicofactoren waardoor jongeren meer perspectief krijgen thuis, op school en in hun vrije tijd.

Opgroeien gaat vaak vanzelf, opvoeden niet altijd. Kennis over opvoeden, informeren en ondersteuning bieden bij het opvoeden speelt een grote rol in het aanleren van bijvoorbeeld grenzen. Tijdig ouders 'bij de hand' nemen op gezette momenten is vaak het halve werk. Uiteraard zijn er de reguliere contactmomenten met de jeugdgezondheid, waarbij ouders vragen over opvoeden en opgroeien kunnen stellen. In aanvulling hierop bieden we verdieping.

In onderstaande tabel is aangegeven hoe we dit gaan realiseren.

Activiteit	Betrokkenen	Planning realisatie	Kosten 2021	Kosten 2022	Doelstelling	Meetbaar resultaat (2022)
In het kader van het landelijk programma "Kansrijke start" onderzoeken we hoe we ouders van kinderen in de eerste 1000 dagen van het leven van hun kind een stevige basis voor opvoeden en opgroeien kunnen bieden. Hierbij is zowel aandacht voor de periode voor de geboorte als de eerste jaren daarna.	GGD Verloskundigen	Continu			Aanstaande ouders krijgen passende voorlichting over het ouderschap, hechting en de veranderingen die de komst van een kind met zich meebrengt.	- In 2020 heeft er in elke kern een bijeenkomst plaatsgevonden. - 50% van de aanstaande ouders met een 1^e kind zijn aanwezig.
Ín het kader van het landelijk programma "Kansrijke start"	GGD Verloskundigen Huisartsen	Startbijeenkomst Q4 2020			Er wordt een lokale coalitie gevormd met gezamenlijke afspraken	Er zijn gezamenlijke afspraken vastgelegd.

onderzoeken we in hoeverre partners binnen de geboorteketen nog beter kunnen samenwerken waardoor kwetsbare ouders direct de juiste hulp krijgen die nodig is.					ondersteuning aan kwetsbare ouders voor en tijdens de zwangerschap en na de geboorte zodat meer kinderen een kansrijke start krijgen.	
We organiseren cursusbijeenkomsten 'positief opvoeden' voor alle ouders met kinderen in de leeftijd van 0 tot 18 jaar om hen vaardigheden te leren rondom het opgroeien en opvoeden van hun kind.	Preventiemedewerker CT	Continu	€ 15.000,-	€ 15.000,-	Het doel is om de competentie en het zelfvertrouwen van ouders bij het opvoeden van kinderen te vergroten door: - de competentie van ouders te versterken, zodat ze beter kunnen omgaan met veelvoorkomende gedragsmoeilijkheden en ontwikkelingsproblemen; - het gebruik van dwingende en straffende opvoedpraktijken door ouders te verminderen; - de communicatie tussen ouders over opvoedonderwerpen te verbeteren; - stress met betrekking tot het opvoeden van kinderen te verminderen.	Per kern worden 2 cursusbijeenkomsten georganiseerd. 1 in de leeftijd tot 12 jaar en 1 vanaf 12 jaar.
Het project 'Steunouder' wordt gecontinueerd binnen de gemeente waardoor ouders	Preventiemedewerker CT	Continu	€15.000,-	€15.000,-	Het doel van steunouders is om zo nodig aanvullend op andere hulp, het sociale netwerk van	Op jaarbasis vinden minimaal 10 matches plaats tussen vraag- en steunouder.

vroegtijdig worden ontlast om escalatie en/of inzet van specialistische jeugdhulp te voorkomen.					gezinnen in een kwetsbare situatie te versterken om hiermee bij te dragen aan het voorkomen van escaleren van (opvoed)problemen en daarmee een beroep op bijvoorbeeld pleegzorg.	

Financiën

Specifieke uitkering onderwijsachterstanden

In 2020 hebben we van het rijk een specifieke uitkering van € 403.000,- ontvangen voor de bestrijding van onderwijsachterstanden. Op basis van een voorlopige beschikking gaan we uit van een uitkering van € 421.000 in het jaar 2021.

Reservevorming

Het is toegestaan om een reserve te vormen indien een deel van de specifieke uitkering onderwijsachterstanden in het betreffende jaar niet wordt besteed. Deze middelen kunnen dan in volgende jaren alsnog worden ingezet. Hiervoor geldt een tijdvak van vier jaar dat loopt van 2019 t/m 2022. De middelen die op 31 december 2022 nog in de reserve resteren worden door de landelijke overheid teruggevorderd. Daarbij geldt de uitzondering dat maximaal 50% van de in 2022 ontvangen uitkering mag worden overgeheveld naar het volgende tijdvak van vier jaar.

Vanuit 2019 is reeds een bedrag van € 205.000,- gereserveerd. Vanuit het verwachte positieve resultaat over 2020 zal hieraan nog een bedrag worden gedoteerd. De stand van de reserve zal dan naar verwachting € 225.577,- bedragen.

Financieel overzicht

Op basis van de in dit uitvoeringsprogramma beschreven activiteiten ziet de geraamde inzet van financiële middelen in de jaren 2021 en 2022 er als volgt uit:

	2021	2022
Pijler 1	€ 331.000,-	€ 356.000,-
Pijler 2	€ 45.500,-	€ 45.500,-
Pijler 3	€ 35.000,-	€ 35.000,-
Pijler 4	€ 26.500,-	€ 26.500,-
Pijler 5	€ 52.500,-	€ 52.500,-
Pijler 6	€ 30.000,-	€ 30.000,-
Totaal	€ 520.500,-	€ 545.500,-
Mutatie reserve	€ 99.500,-	€ 124.500,-
TOTAAL	€ 421.000,-	€ 421.000,-

Bijlage: Evaluatie uitvoeringsprogramma 2019/2020

Gemeentelijk onderwijskansenbeleid 'Gelijke kansen voor ieder kind'

Versie: 10 november 2020

Inleiding

In het gemeentelijk onderwijskansenbeleid 'Gelijke kansen voor ieder kind' (2019) hebben we afgesproken jaarlijks aan de hand van de tussentijdse resultaten in het OOGO/LEA met onderwijs en aanbieders van voorschoolse voorzieningen te spreken over de voortgang van het beleid. Op basis hiervan worden dan bij de opstelling van het uitvoeringsprogramma voor een volgende periode eventueel zaken bijgesteld of kunnen er andere accenten worden gelegd. Het eerste uitvoeringsprogramma ging over de periode 2019/2020. In deze evaluatie beschrijven we de resultaten tot nu toe. Feitelijk gaat het dan om de resultaten die zijn behaald in het schooljaar 2019/2020. We beschrijven de resultaten aan de hand van de zes pijlers van het onderwijskansenbeleid. Voor deze evaluatie is informatie opgehaald bij de aanbieders van peuterspeelgroepen, de jeugdgezondheidszorg, de bibliotheek, de projectleider van het nt2-project, de drie openbare basisscholen die deelnemen aan de nt2-pilot en binnen de gemeentelijke organisatie.

In de evaluatie wordt per activiteit met een kleur aangegeven of de activiteit reeds is behaald, nog lopende is of nog niet is behaald. Hieronder een omschrijving per kleur:

	Doelstelling is niet bereikt in de periode 2019/2020
	Doelstelling is deels bereikt in de periode 2019/2020
	Doelstelling is wel bereikt in de periode 2019/2020

Pijler 1: Het voorkomen van onderwijs- en ontwikkelingsachterstand bij jonge kinderen

Deze pijler omvat 4 speerpunten waar in de afgelopen periode op is ingezet:

1. Verbreding van de doelgroep definitie
2. Aanbod gratis derde dagdeel voor alle kinderen
3. Passende subsidieregeling
4. Stimuleren doorgaande leerlijn

Hieronder een samenvatting van de eerste resultaten per speerpunt:

Speerpunt 1: Verbreding van de doelgroep definitie

Activiteit	Betrokkenen	Doelstelling	Meetbaar resultaat (2020)	
De JGZ implementeert de verruimde definitie van de vve-doelgroep in haar interne werkproces.	GGD	• Kinderen met een verhoogd risico op een onderwijs- en ontwikkelingsachterstand krijgen de benodigde extra ondersteuning • Meer kinderen maken gebruik van de PSG.	• Het aantal geïndiceerde kinderen neemt van circa 20 per jaar toe naar circa 45. • Het deelname percentage van kinderen in de leeftijd van 2,5 – 4 jaar neemt toe van 86% naar 90%.	
Betrokken professionals (waaronder zorgcoaches en pedagogisch medewerkers) worden geïnformeerd over de verruimde doelgroep, het VVE aanbod en de wijze van aanmelden.	Centrale Toegang Aanbieders vve	Betrokken professionals (waaronder zorgcoaches en pedagogisch medewerkers) zorgen voor een goede toeleiding van de doelgroep naar het VVE aanbod.	Betrokken professionals (waaronder zorgcoaches en pedagogisch medewerkers) zijn op de hoogte van de route naar het aanbod.	

Resultaten/ervaringen:

- Het deelnamepercentage aan de voorschoolse voorzieningen (kinderopvang en peuterspeelgroep) van kinderen in de leeftijd van 2,5 tot 4 jaar is helaas afgenomen van 87% (halverwege 2017) naar 80% (halverwege 2020). Hiermee is de doelstelling om het deelnamepercentage te verhogen naar 90% nog niet in zicht. Reden voor deze afname is onbekend.
- Sinds de verruiming van de doelgroep definitie is er vanuit de jeugdarts en jeugdverpleegkundige extra aandacht voor een mogelijke VVE indicatie van kinderen. Alle teamleden van GGD Zwartewaterland zijn bijgepraat over de nieuwe indicatoren.

- Op dit moment zijn er 30 kinderen met een VVE-indicatie. Dat zijn er ongeveer 10 meer dan in vorige jaren. De doelstelling van 45 kinderen is op dit moment nog niet behaald, maar we zijn op de goede weg. Helaas is de Corona-periode van invloed geweest op de werkzaamheden van de Jeugdgezondheidszorg.

Speerpunt 2: Aanbod gratis derde dagdeel voor alle kinderen

Activiteit	Betrokkenen	Doelstelling	Meetbaar resultaat (2020)
Ouders van kinderen die gebruik maken van de PSG krijgen de mogelijkheid kosteloos een 3 ^e dagdeel af te nemen.	Aanbieders VVE	Kinderen starten goed voorbereid op de basisschool, doordat ze optimaal profiteren van het aangeboden VVE programma door het aanbieden van extra uren.	50% van de PSG kinderen maakt gebruik van het 3 ^e gratis dagdeel. <i>We gaan op zoek naar een methodiek om de effecten van de inzet van een 3^e dagdeel inzichtelijk te maken. Dit is lastig, omdat we geen gebruik meer mogen maken van toetsing, we te maken hebben met gemengde groepen en de ontwikkeling van kinderen sprongsgewijs plaatsvindt.</i>
Per 1 juli 2020 wordt aan de VVE geïndiceerde kinderen 16 uur per week VVE aangeboden.	Aanbieders VVE	Per 1 juli 2020 voldoen we aan de nieuwe wettelijke verplichting om 16 uur per week VVE aan de geïndiceerde kinderen aan te bieden.	50% van de geïndiceerde kinderen maakt gebruik van het VVE aanbod van 16 uur per week. Dit is 5,5 uur extra t.o.v. het regulier aanbod (deze uren zijn kosteloos voor de ouders).

Resultaten/ervaringen:

- In de periode september 2019 t/m mei 2020 is het gratis 3^e dagdeel gefaseerd ingevoerd op alle peuterspeelgroepen in Zwartewaterland. Als laatste bij PSG Benjamin in Genemuiden.
- De ervaringen van beide aanbieders zijn overwegend positief. Hieronder delen wij de belangrijkste conclusies:
 - Voor de leeftijd vanaf 2,5 jaar is continuïteit van belang. Doordat deze kinderen drie maal per week komen zitten ze sneller in een ritme. Zodra dit ritme is beklijft merk je dat kinderen hun concentratie en energie kunnen gebruiken om andere dingen te ontdekken en te leren. Dit resulteert in een mooie stijgende lijn zonder dat het kind wordt overvraagd.
 - Men ziet zeer zeker vooruitgang op het gebied van sociale competenties en spraak/taalontwikkeling.
 - Thema's kunnen beter worden uitgediept en er is meer tijd om dingen te herhalen.

- Er kan meer individuele aandacht aan de kinderen worden geschonken en er is meer tijd voor individuele observatie van kinderen.
- Het derde dagdeel biedt ook meer gelegenheid voor het opbouwen van een vertrouwensband met ouders. Dit is extra waardevol bij gezinnen uit een sociaal zwakker milieu. Dit komt het algemene welzijn van de kinderen ten goede en pedagogisch medewerkers hebben een beter beeld van de gezinssituatie van de kinderen.
- De overgang naar het ritme van de basisschool verloopt soepeler.
- Anderstalige kinderen pakken het Nederlands sneller op. Ze krijgen een grotere woordenschat.
- Er worden ook enkele nadelen van de invoering genoemd:
 - De groepen stromen snel vol, waardoor er op een bepaald moment wellicht minder snel plek is voor een kind met een indicatie. Ook de meer wisselende samenstelling van de groep per dagdeel wordt door sommige pedagogisch medewerkers en kinderen als nadelig ervaren. Dagdelen in de ochtend worden over het algemeen als meer productief ervaren dan dagdelen in de middag. Door het toegenomen aantal dagdelen is dit echter qua planning niet altijd mogelijk.
- Begin 2020 zijn met beide aanbieders afspraken gemaakt over de invulling van de 960 uur VVE per 1 augustus 2020. De aanbieders bieden aan VVE-geïndiceerde peuters vanaf dat moment 16 uur VVE per week aan. Dit gebeurt in principe in 4 dagdelen. Het aanbod boven de 7 uur wordt volledig door de gemeente bekostigd. De aanbieders borgen het aanbod in hun pedagogisch beleidsplan. De toezichthouders van de GGD kijken bij de reguliere inspecties of aan de nieuwe wettelijke eis wordt voldaan.

Speerpunt 3: Passende subsidieregeling

Activiteit	Betrokkenen	Doelstelling	Meetbaar resultaat (2020)	
Het VVE programma wordt in alle PSG uitgevoerd. Alle PSG krijgen hiervoor een subsidie. De hoogte van de subsidie is afhankelijk van het aantal groepen (max. 16 kinderen per groep) die de PSG telt. Voor separate PSG is er een toeslag t.o.v. PSG in kindcentra.	Aanbieders vve	Met behulp van de subsidie zijn aanbieders in staat alle kinderen op de PSG een landelijk erkend VVE programma aan te bieden met de daarbij behorende extra faciliteiten en kwaliteitseisen.	Alle 14 PSG groepen bieden een landelijk erkend VVE programma aan.	

Resultaten/ervaringen:

- Er zijn afspraken met de aanbieders gemaakt over een nieuwe subsidieregeling voor de peuterspeelgroepen per 2019. De aanbieders ontvangen een bedrag per groep van maximaal 16 peuters. Groepen van maximaal 8 peuters tellen als halve groep mee in de berekening van het subsidiebedrag.

De subsidie is bedoeld voor het aanbieden van een VVE-programma aan alle peuters, inclusief de bijbehorende faciliteiten. Voor separate psg die geen deel uitmaken van een kindcentrum geldt een toeslag. Door deze afspraken wordt VVE inderdaad aangeboden op alle psg in Zwartewaterland.

- Vanaf 1 augustus 2020 heeft er een wijziging plaatsgevonden bij psg de Regenboog en psg Dikkertje Dap. Deze waren eerst aangesloten bij SKZ en zijn nu onderdeel van Scholengroep IJsselrijk, die voor de exploitatie samenwerkt met Accrete. Psg De Regenboog maakt nu deel uit van het kindcentrum Johannes Bogerman.

Speerpunt 4: Stimuleren doorgaande leerlijn

Activiteit	Betrokkenen	Doelstelling	Meetbaar resultaat (2020)	
JGZ registreert en volgt alle VVE-geïndiceerde kinderen.	GGD	De VVE geïndiceerde kinderen zijn in beeld, worden gevolgd en krijgen waar nodig de passende ondersteuning.	Kinderen ontwikkelen zich positief in de tijd dat ze gebruik maken van het VVE aanbod.	
Er worden werkafspraken vastgelegd over de zorgstructuur op de voorschoolse voorzieningen en de 'warme' overdracht naar het basisonderwijs.	Aanbieders VVE JGZ Onderwijs	Alle voorschoolse voorzieningen hanteren dezelfde werkwijze ten aanzien van zorgleerlingen.		
Er wordt onderzocht op welke manier een digitaal volgsysteem een rol kan spelen in het optimaliseren van de doorlopende leerlijn van voorschools naar schools.	Aanbieders VVE JGZ Onderwijs	De doorlopende leerlijn van voorschools naar school is gewaarborgd.		

Resultaten/ervaringen:

- De registratie van de VVE kinderen gebeurt via het dossier van het kind, het zogenaamde KD+. In het gedeelte waar de voorschoolse voorziening staat aangegeven, zorgt de jeugdarts of jeugdverpleegkundige dat de VVE indicatie aangevinkt wordt.
- Vanaf het 1^e contact met ouders en kind is de jeugdverpleegkundige alert op wat zij signaleert tijdens haar huisbezoek of tijdens de consulten op het consultatiebureau. Als de jeugdverpleegkundige bij een niet Nederlandstalig gezin komt waar een baby is geboren, zal er op het kindbeeld in het KD+ een signalering komen te staan. In deze signalering staat dat het kind t.z.t voor de VVE indicatie in aanmerking kan komen. Zodra het KD+ geopend wordt komt deze signalering in beeld. Uiteraard is er ook aandacht voor de andere indicatoren gedurende alle contactmomenten tussen kind/ouders en medewerkers van het consultatiebureau.

- Met de VVE werkgroep is gesproken over de doorlopende leerlijn, de zorgstructuur en de overdracht naar de basisschool. Geconcludeerd werd dat men tevreden is over de huidige situatie.
- Een accuraat digitaal volgsysteem dat de overdracht naar de basisschool makkelijker maakt blijkt nog niet beschikbaar op de markt. Het idee om een dergelijk systeem in te voeren is daarom door de werkgroep vooralsnog in de ijskast gezet. We blijven de ontwikkelingen op dit gebied volgen. De verwachting is echter niet dat een passend systeem op korte termijn beschikbaar is.

Pijler 2: Verbinding onderwijs en jeugdhulp

Hoe brengen we twee verschillende werelden, jeugdhulp en onderwijs, dicht bij elkaar?

Hieronder een samenvatting van de eerste resultaten:

Activiteit	Betrokkenen	Doelstelling	Meetbaar resultaat (2020)	
Bijeenkomst organiseren waarbij onderwijs en jeugdhulp bij elkaar komen om samen na te denken over het versterken van de onderlinge verbinding. Aandachtspunten hierin zijn: - Extra toerusten leerkrachten/IB'ers, zorgprofessionals - Onderzoek doen naar versterken/uitbreiden zorgteams - Vastleggen van concrete samenwerkingsafspraken - Ouders vertrouwd maken met het zorg – en jeugdhulpaanbod via school/gemeente	Werkgroep vanuit onderwijs en zorg	- Zorgvraag van jongere wordt in een vroeg stadium herkend en op de juiste wijze opgepakt. - School, ouders en zorg voelen zich gezamenlijk verantwoordelijk voor het veilig en gezond opgroeien van onze jongeren. - Alle scholen hanteren een eenduidige werkwijze t.a.v. toeleiding naar zorg.	Er zijn concrete en niet vrijblijvende afspraken tussen de betrokken partijen vastgelegd als het gaat om zorgleerlingen.	
Vervolg geven aan de bijeenkomst verbinding onderwijs/jeugdhulp waarbij concrete invulling wordt gegeven aan bovengenoemde aandachtspunten.	Werkgroep vanuit onderwijs en zorg			
Inventariseren of extra aandacht gewenst is voor de groep hoogbegaafde kinderen.	Onderwijs	Scholen hebben de juiste expertise als het gaat om passende begeleiding bij hoogbegaafde kinderen.		

Resultaten/ervaringen:

- Er is een stuurgroep met vertegenwoordigers vanuit onderwijs, jeugdhulp en gemeente samengesteld die in het vierde kwartaal van 2019 onder begeleiding van Eva Stam in een aantal werksessies heeft nagedacht over hoe we de onderlinge verbinding kunnen versterken en welk proces hiervoor het beste kan worden ingezet. Dit leverde de volgende definitie van samenwerking op: **Onze samenwerking is een duurzame verbinding gebruik makend van elkaars expertise als één multidisciplinair team met als gezamenlijk doel om oplossingen te zoeken niet binnen de bestaande regels, systemen of processen, maar te kijken naar het hogere doel van het welzijn van de gemeenschap waarbij de leefwereld van het kind/de jongere en zijn ouders centraal staat.** Vervolgens heeft de stuurgroep een gezamenlijke ambitieovereenkomst opgesteld, werd er een planning/fasering voor het vervolgtraject gemaakt en werd er een inspiratiebijeenkomst georganiseerd om de start van het traject te markeren. De stuurgroep blijft gedurende het vervolg van het traject actief.

- Op 26 februari 2020 ondertekenden ongeveer 15 partijen die actief zijn op het gebied van onderwijs en jeugdhulp in Zwartewaterland samen met de gemeente de ambitieovereenkomst 'Versterking verbinding onderwijs en jeugdhulp' tijdens een inspirerende bijeenkomst in de Streukeler Veste in Hasselt. De partijen die hun handtekening hebben gezet gaan samen werken aan optimale kansen voor de kinderen van Zwartewaterland en hebben aangegeven deze ambitie samen te gaan uitwerken met inzet van menskracht, deskundigheid, expertise en kennis
- Het traject is verdeeld in vier fases: verkenning, dataonderzoek, opstellen ontwikkelplan en inhoudelijke uitwerking. Helaas is er vertraging opgetreden als gevolg van Corona.
- Op 12 maart 2020 stond de informatieavond voor ouders, verzorgers, leerkrachten, zorgprofessionals en andere betrokkenen over het thema hoogbegaafdheid. Deze bijeenkomst was georganiseerd in samenwerking met het regionaal expertisecentrum. Helaas is deze i.v.m. de corona crisis op het laatste moment afgeblazen en verzet naar eind een datum eind 2020.

Pijler 3: Bevordering integratie van anderstalige kinderen en hun ouders

Hoe bevorderen we de integratie en stimuleren we de taalontwikkeling bij onze NT2 kinderen (en hun ouders)?

Hieronder een samenvatting van de eerste resultaten:

Activiteit	Betrokkenen	Doelstelling	Meetbaar resultaat (2020)	
Op de korte termijn (schooljaar 2019/2020) wordt op de Aremberg, De Vogelaar en De Toermalijn extra ondersteuning geboden aan nt2-leerlingen door een onderwijsassistent. Deze zal een aantal ochtenden per week worden ingezet. Hierin investeren gemeente en schoolbestuur gezamenlijk.	Op Kop	Door intensieve ondersteuning van de kinderen wordt de taalverwerving en taalontwikkeling gestimuleerd.	Ca. 30 leerlingen nemen deel.	
We sluiten voor het ontwikkelen van nt2-beleid voor de langere termijn aan bij een traject dat de gemeente Steenwijkerland onlangs is gestart met diverse partners. Hierbij wordt geïnventariseerd welke ondersteuning in de diverse ontwikkelingsfasen van het kind kan worden geboden. De uitkomsten van dit onderzoek worden vanaf schooljaar 2020-2021 geïmplementeerd.	Gemeente Steenwijkerland, Op Kop, etc.	- Dmv passend onderwijs + de juiste ondersteuning zorgen we ervoor dat anderstalige kinderen zonder achterstand van school gaan. - Wanneer een anderstalig kind in onze gemeente komt wonen is de ondersteuning- en onderwijsbehoefte goed in beeld voor zowel het kind als de professional en ouders. - Er is een beschikbaar ondersteunings- en onderwijsaanbod dat aansluit op de fase en leeftijd waarin het anderstalige kind van 0-18 bevindt.	Totaal aantal nt2-leerlingen uit de inventarisatie. 73 kinderen (d.d. 1-6-2019).	
We onderzoeken hoe de taalontwikkelingstrajecten op school bij kan dragen aan de versterking van de samenwerking tussen betrokken professionals en ouders.	Taalpunt, scholen	De samenwerking tussen betrokken professionals en ouders is versterkt.		
Gezinnen (met een migratieachtergrond) zijn goed geïntegreerd in de Zwartewaterlandse samenleving.	Vluchtelingen werk	Anderstalige kinderen en hun ouders zijn op de hoogte van activiteiten die plaatsvinden.		

Resultaten/ervaringen:

- De gemeente Zwartewaterland en Stichting Op Kop hebben gezamenlijk aan drie basisscholen (Aremberg, Toermalijn en Vogelaar) een financiële bijdrage toegekend, waarmee een onderwijsassistent/taalcoach kon worden aangesteld om de nt2-leerlingen gedurende een aantal uur per week extra te begeleiden. In eerste instantie werd deze afspraak gemaakt voor het schooljaar 2019/2020. Later is besloten deze periode te verlengen tot 1 januari 2021.
- Ongeveer 40 kinderen ontvingen op deze manier extra ondersteuning. De resultaten zijn volgens de drie scholen erg positief. De onderwijsassistent brengt samen met de leerkracht de startsituatie in beeld. Hij of zij werkt met de individuele leerling aan de taalontwikkeling en uitbreiding van de woordenschat. Bij de oudere leerlingen wordt ook extra aandacht aan begrijpend lezen geschonken, bijvoorbeeld door pre-teaching. Ook kan de onderwijsassistent lesstof van andere vakken aanbieden op het niveau van de leerling. Dit zijn zaken waar de groepsleerkracht onvoldoende tijd voor heeft. Door het buiten de klas te doen kan de leerling zich beter focussen. Er is over het algemeen goede afstemming tussen leerkracht en onderwijsassistent. De aanpak is afhankelijk van de leeftijd van de leerling en de mate waarin de leerling in het verleden onderwijs heeft genoten.
- We zijn aangesloten bij het NT2-project van de gemeente Steenwijkerland. Nicole Fanchamps is aangesteld als projectleider. Zij heeft eerst onderzoek gedaan naar de omvang van de doelgroep in beide gemeenten en naar het aanbod dat er al is. Uit dit onderzoek kwam o.a. naar voren dat er in Zwartewaterland 258 anderstalige kinderen (0-19 jaar) wonen. Ze zijn afkomstig uit 20 verschillende landen. Ze gaan vooral naar de openbare basisscholen, maar ook naar het Agnieten College in Zwartsluis. Er is zeker al aanbod voor deze kinderen, maar dit kan verder worden versterkt. Nicole heeft bijeenkomsten en een Webinar (op 21 april 2020) over het thema georganiseerd voor medewerkers van onderwijs en kinderopvang. Samen met mensen uit de praktijk wordt gekeken hoe het aanbod voor nt2-leerlingen kan worden versterkt. In het schooljaar 2020/2021 zullen nieuwe methoden in de vorm van pilots worden getest. Ook wordt nagedacht over een bredere inzet van de taalcoaches.
- De taalcoach van de Aremberg is toegevoegd aan de gemeentelijke klankbordgroep laaggeletterdheid. Hiermee leggen we verbinding tussen het nt2-beleid voor kinderen en volwassenen.

Pijler 4: Stimuleren van de taalontwikkeling

De taalontwikkeling is de wijze waarop kinderen woorden en zinnen leren begrijpen en gebruiken. Het is heel belangrijk om de taalontwikkeling vanaf de geboorte te stimuleren. Door middel van diverse projecten is hierop ingezet.

Hieronder een samenvatting van de eerste resultaten:

Activiteit	Betrokkenen	Doelstelling	Meetbaar resultaat (2020)	
Via het intensieve programma De Voorleesexpress wordt binnen gezinnen de taalontwikkeling gestimuleerd. Gezinnen worden gedurende het traject 20x thuis door een vrijwilliger bezocht.	Bibliotheek, GGD	De taalontwikkeling binnen de gezinnen wordt gestimuleerd.	20 gezinnen nemen deel aan het project. Er is geen wachtlijst meer.	
We starten een nieuw taalontwikkelingsproject 'BOEK(en)ZIN', waarbij het stimuleren van het (voor)lezen wordt gekoppeld aan groepsbijeenkomsten voor de ouders over opvoeden en opgroeien. Tijdens deze bijeenkomsten wordt steeds een belangrijk thema onder de aandacht gebracht. Ouders gaan hier gezamenlijk mee aan de slag. Er zijn in totaal 6 groepsbijeenkomsten. Steeds met een half jaar er tussen. De eerste bijeenkomst is op het moment dat het kind 6 maanden oud is, de laatste op 3 jarige leeftijd.	GGD, bibliotheek	- Stimuleren van de taalontwikkeling bij kinderen. - Ouders informeren over hoe je het beste kunt voorlezen met je kind. - Ouders meenemen in het proces van een opgroeiend kind en per fase (extra) handvaten meegeven.	- In alle 3 kernen hebben 2 groepsbijeenkomsten van circa 15 ouders plaatsgevonden. Hierbij hebben we een bereik van 60% van de ouders met een eerste kind. - Ouders beoordelen de themabijeenkomsten met minimaal een 7 - Binnen 60% van de gezinnen met kinderen in deze leeftijdscategorie wordt op een vast dagelijks moment voorgelezen.	
Het interventieprogramma Bouw in groep 2 t/m 4 van de basisscholen wordt gecontinueerd.	Basisscholen	Door middel van een preventieve aanpak problemen met leesachterstanden, laaggeletterdheid en dyslexie effectief terugdringen.	- Het programma wordt op alle 16 basisscholen in de groepen 2 t/m 4 aangeboden. - Het aantal verwijzingen naar behandeling dyslexie is procentueel afgenomen t.o.v. 2017.	

Onderzoeken of er behoefte is aan een scholingsaanbod om de taalstimulering zowel binnen de peutergroep als binnen de onderbouw op school een extra impuls te geven.	Voorschoolse voorzieningen Basisscholen	Er is sprake van een doorgaande leerlijn op het gebied van taalstimulering van het voorschoolse naar de basisschool		

Resultaten/ervaringen:

- In de tweede helft van 2019 hebben we het project 'BOEK(en)ZIN' voorbereid met de GGD, bibliotheek en gemeente. Samen hebben we de thema's van de zes bijeenkomsten bepaald, zijn er materialen ontwikkeld/aangeschaft, zijn er voorleesboeken geselecteerd/aangeschaft en zijn ouders geïnformeerd over het project. De JGZ medewerkers die de bijeenkomsten gaan leiden hebben zich voorbereid/zijn getraind.
- Op 25 februari 2020 is de eerste bijeenkomst geweest met de eerste groep (negen ouders waren aanwezig, waarvan één ouderpaar). Deze groep was erg enthousiast. De tweede bijeenkomst van deze groep staat gepland in september.
- Er was een 2e groep gevormd, hiervan is de eerste bijeenkomst afgezegd (i.v.m. Corona).
- Het werven van de ouders is tijdens de corona tijd ongewijzigd gebleven. Tijdens de geplande momenten hebben ouders informatie gekregen en zijn ze gevraagd om mee te doen. We hebben gemerkt dat ouders in deze tijd wat terughoudender zijn in het aanmelden, omdat onduidelijk is wanneer de bijeenkomsten weer kunnen starten. Dit laatste viel vooral in Genemuiden op. In totaal hebben zich tot nu toe 22 ouders aangemeld voor dit project.
- De bibliotheek voert in samenwerking met de GGD 'Boekstart' uit. Ouders krijgen van het consultatiebureau een voucher, waarmee ze in de bibliotheek het Boekstart-koffertje kunnen ophalen. Het kind wordt ingeschreven als gratis jeugdlid van de bibliotheek. Hierdoor kunnen ouders gratis materialen lenen voor het kind.
- De bibliotheek heeft bij wijze van proef een drietal bijeenkomsten met ouder en kind activiteiten georganiseerd. De opkomst was wisselend. De bijeenkomsten worden nog geëvalueerd.
- Voor de VoorleesExpress zijn inmiddels 9 actieve vrijwilligers. Hiermee kunnen ongeveer 18 gezinnen per jaar worden bediend. Op dit moment staan er nog 2 gezinnen op de wachtlijst. De vrijwilligers waarderen de beschikbaar gestelde vrijwilligers vergoeding per traject enorm.
- Het Bouwprogramma op de basisscholen is gecontinueerd. Alle scholen doen hier actief aan mee. We zien een lichte daling in het aantal doorverwijzingen naar dyslexieaanbieders.

Pijler 5: Stimuleren sociaal—emotionele en motorische ontwikkeling van kinderen

In het onderwijskansenbeleid gaat het niet alleen over taalstimulering. Een kind dat lekker in z'n vel zit functioneert beter. Ook ouders die op tijd de juiste hulp krijgen kunnen op een beter manier zorgen voor hun kind(eren).

Hieronder een samenvatting van de eerste resultaten:

Activiteit	Betrokkenen	Doelstelling	Meetbaar resultaat (2020)	
We continueren bestaande projecten als weerbaarheid op school, sova-training en schoolmaatschappelijk werk.	Gemeente, scholen, voorschools, AMW De Kern	Deze projecten leveren een bijdrage in het kader van het 'speerpunt "Lekker in je vel' uit de preventienota jeugd.		
Het KIES aanbod op de basisscholen wordt gecontinueerd en uitgebreid met een aanbod op het VO Agnieten College.	2 KIES coaches	-	Kinderen, waarvan ouders zijn gescheiden, een onafhankelijke plek te bieden waar ze, niet gehinderd door loyaliteit, hun verhaal kunnen doen.	
Een gezonde leefstijl onder onze jongeren wordt gestimuleerd via het project JOGG en het programma 'Kids en Gezonde leefstijl'	Buurtsportcoaches, scholen, voorschools, verenigingen, etc.	Levert een bijdrage aan speerpunt "Lekker in je vel' uit preventienota jeugd en speerpunt 1 uit het lokaal gezondheidsbeleid.	Afname van het percentage kinderen en jongeren van 0-19 jaar met overgewicht met 2% eind 2021. Vanuit de Jeugdsportmonitor 2016 is het percentage nu 12%. Dit percentage zien we als nulmeting.	
Ons preventieve aanbod wordt blijvend onder de aandacht gebracht bij inwoners en professionals.	Gemeente Netwerkpartners	Onze inwoners en netwerkpartners zijn op de hoogte van het preventief aanbod binnen onze gemeente.		

Resultaten/ervaringen:

- De KIES-trainingen voor kinderen van groep 5 t/m 8 zijn in alle kernen aangeboden. KIES is bedoeld voor kinderen die een echtscheiding hebben meegemaakt. Het programma bestaat uit 8 bijeenkomsten van ruim een uur en vindt onder schooltijd plaats. Voorafgaand aan de training is er een informatiebijeenkomst voor ouders. Na afloop van de training vindt een afsluitend gesprek met de ouders plaats. Kinderen en ouders ervaren de training als zeer waardevol. Kinderen leren tijdens de training met andere kinderen over de scheiding te praten. We zien dat gedurende de training het gevoel van welzijn van de kinderen verbeterd. Kinderen gaan de scheiding beter begrijpen en komen zo beter in contact met hun ouders. Tijdens de

ouderbijeenkomst geven ouders aan meer zicht te hebben op de positie van hun kind. Ook zien ze hun eigen rol en mogelijkheden t.o.v. het kind beter. In het afgelopen schooljaar hebben 15 kinderen deelgenomen aan KIES.

- Een programma over 'echtscheiding' is nog niet uitgerold op het Agnieten College. In het schooljaar 2020/2021 wordt hiermee gestart. Het project heet 'IJS jij en scheiden'.
- In alle kernen zijn SOVA trainingen georganiseerd. In totaal hebben 24 kinderen hieraan deelgenomen. In de SOVA training leren kinderen hoe om te gaan met lastige sociale situaties op school. Of bijvoorbeeld in de omgang met andere kinderen. Ze leren op een goede manier voor zichzelf op te komen. Een mooi gegeven van deze cursus is dat op de training kinderen van alle gezindten komen en op de ouderavonden hun ouders. Er is vaak veel herkenning en dat geeft al lucht. Als bijvangst komt het voor dat we signaleren dat het een kind niet lukt om het geleerde toe te passen en gaan we met de ouders en leerkrachten in gesprek.
- Op alle basisscholen in Zwartewaterland worden **weerbaarheidstrainingen** gegeven aan de kinderen van groep 5, 6, of 7. Tijdens de weerbaarheidstrainingen ervaren jongeren hoe ze voor zichzelf en voor anderen kunnen opkomen. Ze leren waar hun mogelijkheden liggen en hoe ze op een adequate manier kunnen reageren. Het vergroten van het zelfvertrouwen en het creëren van een positief zelfbeeld staan bij deze weerbaarheidstrainingen centraal.
- Op een aantal scholen zijn de weerbaarheidstrainingen uitgebreid met een **voorlichting over social media, gamen, alcohol en drugs**. Als gemeente stimuleren we de scholen hieraan mee te werken door financieel bij te dragen aan deze cursussen. Voorwaarde is wel dat ouders ook betrokken worden bij de voorlichtingsavonden.
- In het schooljaar 2019/2020 zijn we gestart met **Think op school** op het Agnietencollege. Alle 1^e klassers hebben inmiddels 6 lessen gehad. Het vervolg stond gepland in maart. De thema's: Vriendschap/social media, lekker in je vel/zelfbeeld, stress/balans en gewoonte/verslaving zouden dan aan de orde komen. Helaas is dit door de corona maatregelen niet gelukt. Deze themalessen worden doorgeschoven naar het nieuwe schooljaar.
- JOGG is een project van twee keer drie jaar. In de eerste fase is samen met samenwerkingspartner een uitgebreid plan van aanpak gemaakt. In de eerste fase is er heel veel ingezet op trainingen voor de regisseur om de beweging goed aan te pakken. Voor 2020 is er een focus blad gemaakt met de resultaten die we willen bereiken. Bijvoorbeeld: 5 gezonde sportkantines er bij, één gezonde school erbij en 1 private partner sluit aan bij de JOGG beweging. We zetten in op vele supporters voor de JOGG beweging in Zwartewaterland omdat we alleen met z'n allen een cultuurverandering tot stand kunnen brengen. Er is inmiddels het nodige gebeurd:
 - o De kerngroep JOGG is opgestart, met o.a. wethouders Slingerland en Knol, GGD, Directie Fytac, Directie reformatorische scholen, MEE, directie welzijn mensenwerk. Ze zijn eigenaar van het plan van aanpak en bedenken samen hoe we de omgeving Zwartewaterland gezonder kunnen maken. 4 sportkantines werken samen met Team Fit aan een gezonder aanbod (team fit is onderdeel van JOGG en het Voedingscentrum).
 - o In september 2020 wordt een 'Drink water' campagne uitgevoerd met o.a. een 7dagenwaterchallenge.

- Er is een beweegteam JOGG opgezet met jongerenwerkers, buurtsportcoach en calo studenten. Zij organiseren 2 x per maand een beweegactiviteit in de buurt voor jongeren.
 - Er is een werkgroep opgezet voor de verbinding tussen preventie en zorg op het gebied van overgewicht bij jongeren.
 - De basis voor een grote positieve en gezonde beweging is gemaakt. De komende 5 jaren wordt dit uitgebreid zodat eind 2025 het percentage kinderen van 0 tot 19 jaar in Zwartewaterland met een gezond gewicht niet verder is afgenomen ten opzichte van 2018.
- Het preventieve aanbod is in het afgelopen jaar onder de aandacht gebracht bij onze inwoners middels diverse kanalen. Social media is ingezet, maar ook de publicatie in de Stadskoerier. Op de website van de gemeente is een aparte pagina aangemaakt waar al het (cursus)aanbod op staat.

Pijler 6: Ondersteuning bij opvoeden en opgroeien

It takes a village to raise a child; zo heet het preventieplan jeugd. Dit plan sluit aan bij het onderwijskansenbeleid. Opgroeien gaat namelijk meestal gewoon goed met ouders die hun best doen, maar soms zijn draagkracht en draaglast niet in evenwicht met elkaar en is er extra hulp nodig. Soms zoveel hulp dat er specialisten bijgehaald moeten worden of dat ouders hun kinderen zelfs aan specialisten moeten overdragen. Dat is niet wat wij willen. Wij willen een sterke, sociale samenleving, met sterke basis- en preventieve voorzieningen en infrastructuur. Om dit te organiseren zijn een aantal projecten opgestart.

Hieronder een samenvatting van de eerste resultaten:

Activiteit	Betrokkenen	Doelstelling	Meetbaar resultaat (2020)
In het kader van het landelijk programma "Kansrijke start" onderzoeken we hoe we ouders van kinderen in de eerste 1000 dagen van het leven van hun kind een stevige basis voor opvoeden en opgroeien kunnen bieden. Hierbij is zowel aandacht voor de periode voor de geboorte als de eerste jaren daarna.	GGD Verloskundigen	Aanstaande ouders krijgen passende voorlichting over het ouderschap, hechting en de veranderingen die de komst van een kind met zich meebrengt.	- In 2020 heeft er in elke kern een bijeenkomst plaatsgevonden. - 50% van de aanstaande ouders met een 1^e kind zijn aanwezig.
In het kader van het landelijk programma "Kansrijke start" onderzoeken we in hoeverre partners binnen de geboorteketen nog beter kunnen samenwerken waardoor kwetsbare ouders direct de juiste hulp krijgen die nodig is.	GGD Verloskundigen Huisartsen	Er wordt een lokale coalitie gevormd met gezamenlijke afspraken ondersteuning aan kwetsbare ouders voor en tijdens de zwangerschap en na de geboorte zodat meer kinderen een kansrijke start krijgen.	Er zijn gezamenlijke afspraken vastgelegd.
We organiseren cursusbijeenkomsten 'positief opvoeden' voor alle ouders met kinderen in de leeftijd van 0 tot 18 jaar om hen vaardigheden te leren rondom het opgroeien en opvoeden van hun kind.	Preventiemedewerker CT	Het doel is om de competentie en het zelfvertrouwen van ouders bij het opvoeden van kinderen te vergroten door: - de competentie van ouders te versterken, zodat ze beter kunnen omgaan met veelvoorkomende gedragsmoeilijkheden en ontwikkelingsproblemen; - het gebruik van dwingende en straffende opvoedpraktijken door ouders te verminderen; - de communicatie tussen ouders over opvoedonderwerpen te verbeteren; - stress met betrekking tot het opvoeden van kinderen te verminderen.	Per kern worden 2 cursusbijeenkomsten georganiseerd. 1 in de leeftijd tot 12 jaar en 1 vanaf 12 jaar.

Het project 'Steunouder' wordt gecontinueerd binnen de gemeente waardoor ouders vroegtijdig worden ontlast om escalatie en/of inzet van specialistische jeugdhulp te voorkomen.	Preventiemedewerker CT	Het doel van steunouders is om zo nodig aanvullend op andere hulp, het sociale netwerk van gezinnen in een kwetsbare situatie te versterken om hiermee bij te dragen aan het voorkomen van escaleren van (opvoed)problemen en daarmee een beroep op bijvoorbeeld pleegzorg.	Op jaarbasis vinden minimaal 10 matches plaats tussen vraag- en steunouder.	
We starten met 4 pilotscholen rondom het opzetten van een inloopspreekuur door de JGZ.	Gemeente GGD	Ouders vragen in een vroeg stadium om informatie/advies en worden passende wijze geholpen.	Hulpvragen worden in een eerder stadium afgehandeld/opgepakt. Verdere doelstelling wordt bepaald i.s.m. pilotscholen.	
We onderzoeken hoe we het netwerk rondom de jongeren nog beter op elkaar kunnen laten aansluiten waardoor vroegsignalering nog beter gaat werken.	Gemeente Netwerkpartners	De keten rondom de jongere is sluitend.	Hulpvragen worden in een eerder stadium afgehandeld/opgepakt.	

Resultaten/ervaringen:

- In het kader van het landelijke traject "Kansrijke start" hebben we een financiële bijdrage van de rijksoverheid ontvangen. Deze bijdrage is bedoeld voor het versterken van het netwerk rondom de geboortezorg. Vanwege de corona is het niet gelukt om een startbijeenkomst te organiseren met partijen die een grote rol spelen in de 1^e 1000 dagen van een kind. Deze bijeenkomst staat op de planning voor Q4 2020. Vanuit het rijk zijn diverse tools aangereikt om met dit traject aan de slag te gaan.
- De cursus **Baby op komst** is ook in 2020 opgestart. Deze cursusavond wordt gegeven door GGD IJsselland en is bedoeld voor ouders die zwanger zijn. Tijdens de cursus krijgen ouders actuele informatie over ouderschap, hechting, babysignalen, slapen en het aanbrengen van ritme. Op de 1^e bijeenkomst van december is niemand op afgekomen. Waarschijnlijk is deze bijeenkomst toch te weinig in de publiciteit gekomen. De 2^e bijeenkomst stond gepland voor maart, helaas kon deze vanwege de corona maatregelen niet doorgaan. Vanaf het najaar wordt dit weer ingepland. Er wordt specifiek aandacht besteedt aan de werving van ouders.
- In alle kernen heeft een cursus 'Positief Opvoeden' (4 tot 12 jaar) plaatsgevonden. Maar liefst 80 ouders hebben hier totaal aan deelgenomen. De cursus heeft als doel het opvoeden gemakkelijker te maken. Er wordt gewerkt met de Triple P methode. De P's staan voor: Positief Pedagogisch Programma. Het richt zich verder op het voorkomen en verminderen van (ernstige) emotionele en gedragsproblemen bij kinderen door het versterken van kennis, vaardigheden en zelfvertrouwen van ouders. Het is een laagdrempelig en integraal programma dat ouders bekend maakt met de basisprincipes voor positief opvoeden en de bijbehorende opvoedvaardigheden. Ouders leren de dagelijkse communicatie in het gezin te gebruiken om hun kinderen te ondersteunen en hun sociale vaardigheden en probleemoplossend vermogen te stimuleren. De positieve krachten in een gezin worden zo versterkt en

risicofactoren verminderd. Door de hoge opkomst kunnen we concluderen dat dit aanbod voorziet in een behoefte. Nagenoeg alle ouders waren enthousiast over de cursus en gaven aan dat het hen helpt in de basis om kinderen en jongeren op te voeden.

- Vanaf het schooljaar 2020/2021 wordt de cursus 'Positief Opvoeden' aangeboden voor ouders van kinderen in de 12+ leeftijd. Deze cursus gaat in op de aspecten van het 'puber' zijn/worden.
- Het project Steunouder heeft goede resultaten laten zien. Inmiddels zijn er 16 matches tussen steun- en vraagouders tot stand gekomen. Ouders die tijdig overbelast zijn en/of weinig netwerk hebben maken hier gebruik van. Alle ouders zijn tot nu erg positief over het project.
- Het starten met inloopsprekuren op de basisscholen is niet gestart. Deze wens wordt meegenomen in het project 'verbinding onderwijs & jeugdhulp'. In dit traject wordt eerst gekeken naar wat de behoefte is, en daarna pas naar het middel (bijvoorbeeld een inloopsprekuren).
- Met onze kernpartners zijn gedurende het jaar gesprekken geweest over de vroegsignalering en hun rol hierin. We zijn dat bepaalde partijen ons steeds beter weten te vinden. Het voorveld in z'n geheel vraagt nog wel een verdieping. In de komende periode gaan we hiermee aan de slag. Wat is het voorveld, wat missen we hierin en hoe kunnen we dit zo inrichten dat men (nog) beter samenwerkt. Met deze vragen gaan we aan de slag.

Financiën

Zoals eerder is gecommuniceerd valt de rijksbijdrage voor het onderwijsachterstandenbeleid als gevolg van een fout van het CBS voor Zwartewaterland lager uit dan oorspronkelijk was verwacht. In 2019 heeft de gemeente Zwartewaterland een specifieke uitkering van € 339.000,- ontvangen ter bestrijding van onderwijsachterstanden. Onderstaande tabel laat zien welke uitgaven er in 2019 zijn geweest.

	2019
Pijler 1	€ 93.452,-
Pijler 2	-
Pijler 3	€ 22.615
Pijler 4	€ 17.856,-
Pijler 5	-
Pijler 6	-
Totaal	€ 133.923,-
Mutatie reserve	€ 205.077
TOTAAL	€ 339.000

Zoals bovenstaande tabel aangeeft is er een bedrag van € 205.077,- aan de reserve onderwijskansen toegevoegd.

Voor 2020 was ons door het rijk in eerste instantie een bedrag van € 382.500,- toegekend. Inmiddels hebben we de definitieve beschikking ontvangen. Het toegekende bedrag komt uit op € 403.000,-. Dat is dus aanzienlijk hoger dan verwacht.

In de periode 1 januari tot 1 september 2020 zijn onderstaande uitgaven gedaan.

	2020
Pijler 1	€ 140.560,-
Pijler 2	€ 1.357
Pijler 3	€ 14.869,-
Pijler 4	€ 9.952,-

Pijler 5	€ 108.500,-
Pijler 6	€ 30.000,-
Totaal	€ 305.238,-
Resterende uitgaven 2020	€ 77.262,-
TOTAAL	€ 382.500,-